

Arjen tukea lapsiperheille

MLL:n ammatillisen ohjauksen
palvelukuvaukset

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

MLL yhteistyössä kunnan kanssa

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on valtakunnallinen kansalaisjärjestö. Se edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja osallisuutta kehittämällä perheitä vahvistavia tuen muotoja ja tarjoamalla lapsiperheille avoimia kohtaamispaikkoja. MLL:n työ perustuu vapaaehtoisten ja ammattilaisten kumppanuuteen. Toiminnan lähtökohtina ovat

MLL:n arvot

- Lapsen ja lapsuuden arvostus
- Yhteisvastuu
- Inhimillisyys
- Yhdenvertaisuus

MLL:n toimintaperiaatteet

- Avoimuus
- Kumppanuus
- Osallisuus
- Arjen arvostus
- Ilo

Tavoitteena on vahvistaa paikallista yhteistyötä ja kehittää perhekeskustoimintaa yhdessä perheiden, vapaaehtoisten, muiden järjestöjen ja kuntien kanssa. Kolmivuotiskaudella (2015 – 2017) MLL keskittyy erityisesti osallisuuden ja kohtaamisen vahvistamiseen, yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden torjumiseen sekä arjen ja elämänhallinnan tukemiseen.

MLL:n hyvinvointia edistävät toimintamuodot

MLL:n perhekahvilat, perhekummitoiminta, erilaiset vertaisryhmät, perhekeskukset, lasten kerhot, kylä-mummi ja -vaari -toiminta sekä lastenhoitoapu ovat osa paikallista hyvinvointiverkostoa. Ne täydentävät kunnan palveluketjua lapsiperheiden hyvinvoinnin vahvistamisessa. MLL:n perhekeskustoiminnan sisällöt ovat valtakunnallisesti mallinnettuja sekä käytännössä testattuja ja arvioituja. MLL:n piiri kerää perheiltä säännöllistä palaute- ja seurantatietoa. MLL arvioi valtakunnallisesti vapaaehtoisen perhekeskustoiminnan vaikutuksia perheiden hyvinvointiin systemaattisen arviointimallin mukaan. MLL:n monimuotoinen perhetoiminta lisää perheiden tukiverkostoja sekä ehkäisee tehokkaasti arjen ongelmien kasaantumista. Monissa perheiden pulmatilanteissa toisten vanhempien tarjoama vertaistuki riittää, eikä ammattiapuun ole tarvetta turvautua.

Vapaaehtoistoiminnan ammatillinen ohjaus

Vapaaehtoistoiminnan ammatillinen ohjaus lisää paikallista vapaaehtoisten toteuttamaa perhekeskustoimintaa sekä lujittaa kuntien ja MLL:n välistä yhteistyötä. Ammatillinen ohjaus vahvistaa paikallisyhdistyksissä toimivien vapaaehtoisten osaamista sekä perheitä tukevan vapaaehtoistoiminnan pitkäjänteisyyttä ja näkyvyyttä.

Perhekeskustoiminnan koordinaattori vastaa piirissä vapaaehtoistoiminnan ammatillisesta ohjauksesta. Hän kouluttaa, tukee ja opastaa oman alueensa paikallisyhdistyksiä ja niissä toimivia vapaaehtoisia sekä auttaa uusien vapaaehtoisten rekrytoimisessa ja perehdyttämisessä. Koordinaattorin tehtävänä on myös edistää MLL:n perhekeskustoiminnan ja kunnan välistä yhteistyötä sekä toimia linkkinä paikallisyhdistysten vapaaehtoisten ja kunnan toimijoiden välillä. MLL haluaa kehittää paikallista perhekeskustoimintaa yhteistyössä kuntien kanssa. Yhteistyö varmistaa, että kunnan ja MLL:n toiminta täydentävät toisiaan, eikä päällekkäisyyttä synny. MLL:n perhekeskustoiminnan koordinaattorit ovat salassapito- ja vaitiolovelvollisia sosiaali-, kasvatustai terveysalan ammattilaisia.

Kuva 1. Kuntien näkemyksiä MLL:sta yhteistyökumppanina (Lähde: Kuntakysely 2013, Ramboll)

Ammatillisen ohjauksen periaatteet

Ammatillisen ohjauksen tavoitteita:

- Paikallinen vertaistukeen perustuvaa, vapaaehtoisten toteuttama perhekeskustoiminta lisääntyy.
- MLL:n perhekeskustoiminta on pitkäjänteistä, osallistujien tarpeiden ja toiveiden mukaan uudistuvaa ja laadukasta.
- Vapaaehtoiset saavat koulutusta, tukea ja ohjausta tehtäviinsä.
- Paikallisyhdistysten vapaaehtoisten seudullinen yhteistyö ja keskinäinen verkostoituminen lisääntyvät.
- MLL:n kumppanuus kuntien ja muiden järjestöjen välillä vahvistuu.

Ammatillisen ohjaajan tehtävät:

- Uusien vapaaehtoisten rekrytoinnissa tai uusien toimintamuotojen käynnistämisessä tukeminen
- Vapaaehtoisten alkuhaastattelut ja perehdytys
- Perus- ja jatkokoulutusten järjestäminen
- Toiminnanohjausten tai vertaistapaamisten järjestäminen vapaaehtoisille
- Vapaaehtoisten jaksamisen tukeminen, kiittäminen ja innostaminen
- Paikallisen perhekeskustoiminnan kehittäminen
- Yhteistyön käynnistäminen ja vahvistaminen kunnan ja muiden kumppanien kanssa
- Yhdistysten edustaminen kunnan verkostoissa
- Yhdistyksen toiminnan seurannan, arvioinnin ja kehittämisen tukeminen
- Oman työn seuranta, arviointi ja raportointi

Ammatillisen ohjauksen tuloksena:

- Perheiden kohtaamismahdollisuudet ja keskinäinen tuki lisääntyvät.
- Uusia toimintamalleja ja -tapoja kehittyy
- MLL:n paikallinen toiminta vastaa paremmin perheiden toiveisiin ja tarpeisiin, minkä seurauksena lasten ja perheiden hyvinvointi lisääntyy
- Vapaaehtoisten määrä lisääntyy ja motivaatio, osaaminen ja jaksaminen vahvistuvat.
- Kumppanuus MLL:n paikallisyhdistysten, piirien, kuntien ja muiden järjestöjen välillä vahvistuu ja perustuu yhdessä laadituille tavoitteille ja strategioille.

1. MLL:n ammatillinen ohjaus vapaaehtoisten toteuttamalle perhekeskustoiminnalle

1.1. Perhekahvilatoiminta

Toiminnan periaatteet	Vaikutukset	Koordinaattorin tehtävät
- Perhekahvilat ovat kaikille avoimia kohtaamispaikkoja. - Perhekahvilalla on nimetty ohjaaja / ohjaajia. - Vapaa keskustelu ja kokemusten vaihtaminen on tärkeä osa perhekahvilaa. - Perhekahvilan ohjaaja(t) ja kävijät suunnittelevat toimintaa yhdessä. - Ilmapiiri on avoin ja kutsuva. Ilo lapsista näkyy ja kuuluu. Jokainen toivotetaan tervetulleeksi. - Lapset otetaan suunnittelussa huomioon ja he osallistuvat siihen ikänsä mukaisella tavalla. - Tila on toiminaan sopiva ja turvallinen.	- Perheiden sosiaalinen verkosto kasvaa. - Vanhemmat saavat toisiltaan vertaistukea → keskustelu auttaa jaksamaan arjessa paremmin ja vaikuttaa myönteisesti mielialaan. - Lapset saavat ikäistään seuraa ja leikkikavereita. - Lasten ryhmässä olemisen taidot vahvistuvat.	- Perhekahvilaohjaajien perus- ja jatkokoulutusten sekä vertaistapaamisten järjestäminen - Perhekahvilan ja kunnan perhekeskustoiminnan yhteistyön vahvistaminen - Toiminnallisten/ teemallisten vierailujen toteuttaminen perhekahviloihin - Yhdistyksen tukeminen uuden perhekahvilan perustamisessa, vapaaehtoisten rekrytoinnissa ja perehdyttämisessä sekä toimintaan soveltuvien tilojen etsimisessä tai haastavissa tilanteissa (mm. ristiriitatilanteet) - Yhdistyksen tukeminen toiminnan tilastoinnissa, arvioinnissa ja kehittämisessä

1.2. Vertaisryhmätoiminta

Toiminnan periaatteet	Vaikutukset	Koordinaattorin tehtävät
- Vertaisryhmässä samankaltaisessa elämäntilanteessa olevat perheet tutustuvat toisiinsa, keskustelevat ja etsivät ratkaisuja arjen haasteisiin. - Vanhemmat saavat toisiltaan kokemukseen perustuvaa tie-	- Vertaisryhmässä saa uusia ystäviä ja sosiaalinen verkosto kasvaa. - Vertaisen kanssa puhuminen helpottaa oloa. - Keskustelu ryhmässä heränneistä ajatuksista jatkuu usein myös kotona puolison kanssa.	- Ohjaajien rekrytoiminen - Vertaisryhmänohjaajien kouluttaminen (5 pv) - Tanssitan vauvaa -ryhmänohjaajien kouluttaminen - Ohjaajien tukeminen ja jatkokouluttaminen

toa, uusia näkökulmia ja käytännön vinkkejä arjen tilanteisiin. • Vertaisryhmän toiminta perustuu avoimuuteen, osallistujien keskinäiseen kunnioitukseen, jakamiseen ja vastuunottoon. • Toiminnan käynnistäjänä voi toimia kuka tahansa, mutta ryhmää ohjaa vapaaehtoinen, joka on saanut MLL:n valtakunnallisen mallin mukaisen koulutuksen. • Vertaisryhmien teemat vaihtelevat perheiden elämäntilanteiden ja alueen tarpeiden mukaan. Ryhmä voi olla myös toiminnallinen (esim. Tanssitan vauvaa -ryhmät).	• Ryhmästä saa neuvoja ja vinkkejä mm. lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvissä kysymyksissä. • Ryhmästä saa lisää varmuutta lapsen/lasten hoitoon. • Vanhemman hyvinvointi vahvistuu.	• Paikallisyhdistysten tukeminen ja ohjaaminen toiminnan käynnistämisessä ja ylläpitämisessä • Yhdistyksen tukeminen toiminnan tilastoinnissa, arvioinnissa ja kehittämisessä

1.3. Kerhotoiminta

Toiminnan periaatteet	Vaikutukset	Koordinaattorin tehtävät
• MLL:n yhdistykset organisoi- vat ja hallinnoivat kerhotoi- mintaa vapaaehtoisvoimin. • Kerhotoiminnan tueksi on laa- dittu valtakunnallinen kehittä- misohjelma, kerhonohjaaja- koulutus ja tukiaineisto. • Kerhoissa lapset saavat mah- dollisuuden oppia uutta, har- joitella ja kehittää taitojaan heitä kiinnostavissa asioissa il- man suorittamisen pakkoa. • Osa kerhoista on suunnattu lapsille ja vanhemmille tai iso- vanhemmille. Ne tarjoavat osallistujille yhteistä teke- mistä ja mahdollisuuden mu- kavaan yhdessäoloon. • Kerhoissa lapset tutustuvat omaan lähiympäristöönsä ja sen kulttuuriin. • Kerhot suuntaavat lasten va- paa-ajankäyttöä mielekkäällä	• Lapsi saa kavereita. • Perheen yhteinen harrastus luo yhteenkuuluvuutta vanhem- man ja lapsen välille. • Kerhotoiminta edistää lapsen sosiaalisten taitojen ja myön- teisen minäkuvan kehittymistä. • Lasten käsitys itsestään ihmi- senä, oppijana ja yhteisön jäse- nenä vahvistuu. • Lasten ja heidän perheidensä sosiaalinen pääoma ja yhteisöl- lisyys vahvistuvat. • MLL:n kerhotoiminta tukee las- ten kasvua ja kehitystä sekä vahvistaa osallisuuden koke- musta.	• Kerhonohjaajakoulutuksen jär- jestäminen • Kerhonohjaajien vertaistapaa- misten tai jatkokoulutusten jär- jestäminen • Paikallisyhdistysten tukeminen kerhotoiminnan organisoimi- sessa (materiaalit, perehdytys ym.) • Uusien kerhojen käynnistämisen tukeminen (esim. ohjaajien rek- rytointi, palkka- tai tila-asiat) • Yhdistyksen tukeminen toimin- nan tilastoinnissa, arvioinnissa ja kehittämisessä

ja kehittäväällä tavalla ja osallistuminen luo pohjan myöhemmälle harrastamiselle.		

2. Perhekummitoiminta

Toiminnan periaatteet	Vaikutukset	Koordinaattorin tehtävät
• MLL:n perhekummitoiminta on piirin organisoimaa, ammatillisesti ohjattua vapaaehtoistoimintaa. • Perhekummitoiminta on suunnattu vauvaa odottaville ja neuvolaikäisten lasten perheille. • Perheen tuen tarve voi syntyä esimerkiksi uudenlaisen elämäntilanteen tai muiden muutosten myötä. • Perhe voi hakea perhekummiä itse tai kunnan työntekijän, esimerkiksi terveydenhoitajan ohjaamana. • Tavoitteena on lisätä perheen hyvinvointia ja vahvistaa elämänhallintaa. • Kummisuhteen lähtökohtana on vapaaehtoinen ja tasavertainen kumppanuus perheen ja perhekummin välillä. • Perhekummi on MLL:n koulutettava, luotettava aikuinen, jonka tehtävänä on tukea vanhempia kuuntelemalla ja toimimalla yhdessä perheen kanssa.	• Toiminnalla on positiivinen vaikutus sekä perheen aikuisiin että lapsiin. • Vanhemmat saavat yksilöllistä, elämäntilanteeseensa sopivaa tukea perheensä arkeen ja vahvistusta vanhemmuuteen. • Toiminta ehkäisee perheiden ongelmien syntymistä ja / tai kasaantumista. • Toiminta lisää perheen voimavaroja ja parantaa elämänhallintaa.	• Perhekummien rekrytoiminen, haastatteleminen ja kouluttaminen • Kummisuhteiden käynnistäminen, ylläpitäminen ja päättäminen • Perhekummien tukeminen ja toiminnanohjauksen järjestäminen 4-8 kertaa vuodessa • Perheen ohjaaminen tarvittaessa ammattiavun piiriin • Kummisuhteiden seuranta ja arviointi • Toiminnan markkinointi ja vahva yhteistyö kunnan kanssa • Määrän ja laadun seuranta- ja arviointi sekä niiden pohjalta tapahtuva kehittäminen

3. Kylänummi ja -vaari -toiminta

Toiminnan periaatteet	Vaikutukset	Koordinaattorin tehtävät
- Kylänummit ja -vaarit ovat vapaaehtoistyöstä kiinnostuneita, luotettavia aikuisia, jotka haluavat olla läsnä lasten arjessa ja antaa aikaansa. - Kylänummit ja -vaarit eivät ole yksittäisten lasten varamummeja tai vaareja, vaan toimivat esimerkiksi päiväkodeissa ja MLL:n perhekahviloissa ja kerhoissa. - Tärkeintä on läsnäolo, kuunteleminen, tukeminen ja rohkaiseminen. - Mummien ja vaarien elämäkokemus rikastuttaa ja avaa uusia näkökulmia. - Toiminta lisää sukupolvien välistä myönteistä vuorovaikutusta ja luo ikäihmisille mahdollisuuden tehdä antoisaa vapaaehtoistyötä.	- Edistää lasten ja aikuisten hyvinvointia - Rikastuttaa eri sukupolvien välistä kanssakäymistä - Vahvistaa alueellista yhteisöllisyyttä - Lisää isovanhempien elämään sisältöä, ehkäisee yksinäisyyttä ja ylläpitää virkeyttä	- Kylänummi ja -vaari-toiminnan käynnistäminen yhteistyössä paikallisyhdistysten kanssa - Uusien kylänummien ja -vaarien rekrytointi ja perehdyttäminen - Virkistystapaamisten järjestäminen kylänummeille ja -vaareille - Toimintapaikkojen etsiminen ja järjestäminen kylänummeille ja -vaareille - Seuranta, arviointi ja kehittämistehtävät

4. Ammatillisesti ohjatut ryhmät

Toiminnan periaatteet	Vaikutukset	Koordinaattorin tehtävät
- Piirin ammatillisesti ohjattu ryhmätoiminta on tavoitteellista ja säännöllistä. - Ryhmien tarkoituksena on täydentää kunnan perhepalveluja ja ehkäistä korjaavan lastensuojelutyön tarvetta. - Tavoitteena on tukea vanhemmuutta, parisuhdetta ja sosiaalisten verkostojen syntymistä perheen eri elämänvaiheissa. - Ryhmien teemat nousevat vanhempien ja perheiden toiveista	- Ryhmätoiminta tuo ystäviä ja mahdollistaa sosiaalisen verkoston kasvamisen. - Toisen vanhemman tai muun henkilön kanssa puhuminen helpottaa oloa. - Ryhmässä saa neuvoja ja vinkkejä arjen kysymyksiin, muun muassa lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyen. - Saa lisää varmuutta lapsen/lasten hoitoon.	Ryhmän ohjaaminen: Ammatillisesti ohjattujen ryhmien koostumiskertojen määrästä ja kestosta sovitaan erikseen ryhmän suunnittelu-vaiheessa tai yhdessä ryhmäläisten kanssa sen alettua. Lasten- ja nuortenryhmissä huomioidaan lasten yksilölliset tarpeet. Yleensä ryhmät kokoontuvat 5-10 kertaa ja yhden kokoontumiskerran kesto on n. 2 tuntia. MLL:n piiri

ja tarpeista, joita kartoitetaan yhteistyössä kunnan toimijoiden kanssa. Teemana voi olla esimerkiksi vauvan odotus, lapsen univaikeudet, parisuhde, vanhempien uupumus tai lapsuus / vanhemmuus eroperheessä. Tavoitteena on tehdä ryhmään osallistuminen mahdollisimman helpoksi ja tukea lapsiperheiden verkostoitumista omissa lähiympäristöissään.	Vanhemman hyvinvointi lisäätty.	ja kunta sopivat ja suunnittelevat yhdessä, kuinka ryhmiä markkinoidaan ja miten niistä tiedotetaan vanhemmille ja perheille. - Ryhmänohjaustaitojen ylläpito ja kehittäminen: Ryhmän ohjaajana toimii teemaan ja ryhmänohjaukseen perehtynyt MLL:n piirin työntekijä. Käytettävät työmenetelmät ovat toiminnallisia, voimavarakeskeisiä ja vertaistukeen perustuvia. MLL:n piiri huolehtii työntekijöiden ammattitaidon jatkuvasta kehittämisestä. - Raportointi, tilastointi ja arviointitehtävät.

5. Tilapäinen lastenhoitoapu

Toiminnan periaatteet	Vaikutukset	Piirin tehtävät
- Lastenhoitotoimintaa avustavan kunnan alueella asuvat perheet voivat tilata tilapäistä lastenhoitoapua MLL:n piirin välityspisteestä joko puhelimitse tai Internetissä toimivan välitysjärjestelmän kautta. - Perhe toimii hoitajan työnantajana eli maksaa hoitajalle palkan ja hoitaa työnantajan tehtävät. - Kunnan on mahdollista korvata perheelle jälkikäteen heidän hoitajalle maksamiaan palkkoja. - MLL:n hoitajat ovat 16 vuotta täyttäneitä ja käyneet MLL:n lastenhoitokurssin tai heillä on sosiaali-, terveys- tai kasvatustieteen alan koulutus tai ovat alan opiskelijoita.	- Lastenhoitoapu tuo helpotusta perheiden arkeen, auttaa vanhempia jaksamaan ja edistää vanhempien hyvinvointia. - Lastenhoitoapu tukee vanhemmuutta. Se tuo perheelle turvaa odottamattomissa tilanteissa, jos luonnollisia turva-verkkoja, esim. sukulaisia, ei ole saatavilla. - Tarjoaa vanhemmille mahdollisuuden yhteiseen aikaan ja edistää parisuhteen hyvinvointia.	- MLL:n piiri kouluttaa, ohjaa ja välittää hoitajia. - Piiri kouluttaa ja rekrytoi hoitajia järjestämällä lastenhoitokursseja ja perehdytyskoulutuksia. - Piiri valitsee hoitajat henkilökohtaisen haastattelun perusteella. - Hoitajat saavat lisävalmiuksia ja -tukea lastenhoitotyöhön osallistumalla piirin järjestämiin pienryhmiin ja koulutuksiin. - Piiri ohjaa myös perheitä työnantajan tehtävien hoitamiseen. - Piiri käyttää MLL:n hoitajien ohjauksessa ja välityksessä sekä asiakasperheiden neuvonnassa nettipohjaista välitysjärjestelmää. - Laadunarviointi ja seurantatehtävät.

• Hoitaja huolehtii työntekijän velvoitteista ja toimii perheen ohjeiden mukaan. • Lastenhoitotoiminnalle on asetettu laatutavoitteet, joiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti. Arvioijina toimivat lastenhoitoapua käyttävät perheet, hoitajat, kunnat ja piirit. • MLL:n piiri ei peri perheiltä tai hoitajilta maksua toiminnan ohjaamisesta ja välittämisestä		

6. MLL:n perhekeskustoiminnan tavoitteet, indikaattorit ja mittarit

Perhekeskustoiminnan ammatillinen ohjaus

Tavoitteet	Indikaattorit	Mittarit
Lisätä vapaaehtoisten saamaa tukea ja ohjausta	Yhdistyskäyntien ja seurantapuheluiden määrä, perhekahvilakäyntien määrä, yhteydenottojen määrä perhekahvilavastaaviin, koulutusten, seututapaamisten ja vertaistapaamisten / vertaisverkkojen määrä, virkistystapahtumien määrä Vapaaehtoisten kokemus	• Koordinaattorien puolivuotisseurannat • piirien tilastot • Vertaisryhmäkysely (ohjaajan näkökulma) • Perhekahvilakysely (ohjaajan lomake) • Sipa • Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille
Vahvistaa lapsiperheiden varhaisen tuen tarjontaa kunnassa	Perhekahviloiden, vertaisryhmien, kerhojen, kylämuumien ja -vaarien, perhekummien yms. määrä	• Yhdistysten toimintatilastot ja piirien tilastot
Lisätä yhteistyötä kuntien ja paikallisyhdistysten välillä	Yhteistyön määrä ja laatu	• Yhdistysten toimintatilastot • Koordinaattorien puolivuotisseurannat • Piirien pekeraportit ja tilastot • Kunta/kumppanuuskysely
Lisätä yhdistysten ja järjestöjen välistä yhteistyötä	Yhteistyöryhmien määrä, yhteistyön tuotokset / tulokset	• Yhdistysten toimintatilastot • Koordinaattorien puolivuotisseurannat • Piirien pekeraportit ja tilastot • Kunta/kumppanuuskysely

Kehittää toimintaa osallistujien tarpeiden mukaan	Osallistujien tarpeet, toiveet ja tyytyväisyys	• Perhekahvilakysely • Vertaisryhmäkysely • Kerhokysely • Perhekummitoiminnan raportti • Jäsenkysely • Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille
Tuottaa vaikutustietoa MLL:n perhekeskustoiminnasta	Kyselyiden + selvitysten / raporttien määrä Kyselyn vaikutuksia mittaavat kysymykset	• Perhekahvilakysely • Vertaisryhmäkysely • Kerhokysely • Perhekummitoiminnan raportti • Piirien pekeraportit

Perhekahvila- ja vertaisryhmätoiminta

Tavoitteet	Indikaattorit	Mittarit
MLL:n vapaaehtoisvoimin ohjattujen vertaisryhmien ja perhekahviloiden yhteistyö kuntien perhekeskusten kanssa vahvistuu.	Yhteistyössä järjestettyjen toimintojen määrä, toiminnan näkyminen kunnan nettisivuilla, toimintakalenteissa tms., paikallisyhdistysten / kuntien kokemus, perhekahvilaohjaajan kokemus	• Yhdistysten toimintatilastot • Piirien pekeraportit • Kunta/kumppanuuskysely • Perhekahvilakysely (ohjaajan lomake) • Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille
Paikallisyhdistysten vapaaehtoiset saavat piiriltä ammatillista tukea ja ohjausta perhekahvila- ja vertaisryhmätoimintaan.	Vertaisryhmä- tai perhekahvilakoulutusten / -vertaisverkkojen tai -tapoimisten ja virkistysten määrä, uusien perhekahviloiden tai vertaisryhmien määrä Perhekahvilaohjaajan ja -vastaavan kokemukset	• Piirien tilasto • Koordinaattorien puolivuotisseurannat • Perhekahvilakysely (ohjaajan lomake) • Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille
Lapsille suunnattu toiminta lisääntyy perhekahviloissa.	Kävijöiden kokemus, ohjaajien oma arvio	• Perhekahvilakysely • Piirien pekeraportit • Jäsenkysely • Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille
Perhekahvilat ja vertaisryhmät lisäävät perheiden hyvinvointia ja auttavat arjessa jaksamisessa.	Kävijöiden kokemus, ohjaajien oma arvio	• Perhekahvilakysely • Piirien pekeraportit • Jäsenkysely • Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille
MLL:n perhekahvilat ja vertaisryhmät edistävät eri taustoista tulevien perheiden keskinäistä kohtaamista.	Kävijöiden kokemus, ohjaajien oma arvio	• Perhekahvilakysely • Piirien pekeraportit • Jäsenkysely • Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille

MLL:n perhekahviloiden kävijämäärä lisääntyy ja perhekahvilan ohjaaminen on haluttu vapaaehtoistettava.	Perhekahvilakävijöiden määrä, perhekahvilaohjaajien määrä, perhekahvilakoulutuksiin, vertaisverkkoihin, vertais- tai virkistystapahtumiin osallistuneiden määrä	- Yhdistysten toimintatilastot - Koordinaattorien puolivuotisseurannat - Piirien pekeraportit

Kylänummi- ja vaari toiminnan tuki

Tavoitteet	Indikaattorit	Mittarit
MLL:n kylänummi ja -vaaritoiminta laajenee kaikkien piirien alueille.	Kylänummi ja -vaaritoiminnan ”kattavuus”	Yhdistysten toimintatilastot, piirien pekeraportit
MLL:n paikallisyhdistykset saavat tukea kylänummi ja -vaaritoiminnan käynnistämiseen.	Yhdistysten vapaaehtoisten kokemus saadusta tuesta, koordinaattorin järjestämien perehdytysten määrä	- Sipa - Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille - Koordinaattorien puolivuotisseurannat - Piirien tilastot
Kylänummit ja -vaarit saavat tukea ja ohjausta.	Perehdytysten määrä, kylänummien ja -vaarien vertaistapaamisten ja virkistysten määrä Kylänummien ja vaarien kokemus	- Koordinaattorien puolivuotisseurannat, piirien tilastot - Kylänummi ja -vaari -kysely - Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille
Yhdessäolo kylänummien ja -vaarien kanssa tuottaa lapsille iloa.	Lasten kokemus	Kysely lapsille (Koko Suomi leikkii -hanke toteuttaa)
Kylänummit ja -vaarit kokevat saavansa vapaaehtoistehtävästä iloa ja voimaa arkeensa.	Mummien ja vaarien kokemukset, vapaaehtoisena toimimisen kesto	- Kylänummi ja -vaari -kysely - Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille

Perhekummitoiminta

Tavoitteet	Indikaattorit	Mittarit
Perheet jaksavat paremmin ja saavat arjen apua perhekummita.	Perheiden tyytyväisyys	Palautekysely perheille
Lapset kokevat perhekummitapaamiset mieluuisina.	Lasten tyytyväisyys	Palautekysely perheille
Perhekummit kokevat saavansa riittävästi ohjausta ja tukea.	Perhekummiensa tyytyväisyys (toiminnanohjauksen ja niihin osallistuneiden määrä sekä seurantapuheluiden määrä	- Palautekysely perhekummeille - Piirien tilastot

Perhekummien määrä lisääntyy.	Perhekummien määrä	• Piirien tilastot

Kyselyt / mittarit	Kuka vastuussa	2014	2015	2016
Yhdistysten toimintatilastot	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi) yhteistyössä piirien kanssa	X	X	X
Piirin koordinaattorien puolivuotisseurannat	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi)	X	X	X
Piirien tilastot	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi)	X	X	X
Piirien pekeraportit	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi)	X	X	X
Sipa (Sisäisen palvelun kysely)	Keskusjärjestö (Järjestötiimi) yhteistyössä piirien kanssa			X
Jäsenkysely	Keskusjärjestö (Järjestötiimi) yhteistyössä piirien kanssa		X	
Kunta/kumppanuuskysely	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi) yhteistyössä piirien kanssa		X	
Perhekahvilakysely	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi) yhteistyössä piirien kanssa	X		
Kerhokysely	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi) yhteistyössä piirien kanssa			X
Vertaisryhmäkysely	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi) yhteistyössä piirien kanssa			X
Perhekummitoiminnan vuosiraportti	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi)	X	X	X
Kylänummi ja -vaari -kysely	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi) yhteistyössä piirien kanssa	X		
Kysely lapsille (Koko Suomi leikkii)	Keskusjärjestö (Perhekeskustiimi, Koko Suomi leikkii -hanke)			X
Piirien palautelomakkeet / kyselyt vapaaehtoisille	Piirijärjestöt	X	X	X